

tam pječa serbski njewuměja. W šuli so wot l. 1854 hewak ničo wjacjy serbski njewučí. Před 25 lětami rěčeše w Gózdzu hišće wjetši džěl wobydleri serbski, nětko pak je tam jeno hišće 50 staršich ludži serbskich, kiž serbski powědaju, přišedši do susodnych serbskich wsow. W Dubrawje rěča starši ludžo hišće serbski; kiž su srjedź 20—40 lět, rozumja zwjetša hišće serbski, rozmołwjeju pak so mało a z džěla jara špatnje, kaž sam słyšach; po tajkim je tam znajmjeńša hišće 80 serbski rozumjacych a z časami powědacych wobydleri. Tute powěsće poda mi Gózdžanski wučer Bězk, rodženy ze Žargonja, šedziwy potuleny starc, kotrehož skoro kóžde němske słowo jako Serba přeradží.

XXVIII. Kólska wosada.

Do Kólskeje wosady słušeju wsy: Kólsk (Kylsk) Wjeliki a Mały (Gr. u. Kl. Kölzig), Kósmejce (Jocksdorf), a Derbn (gen. Derbna; Smol. wop. M. Dobrine, něm. Döbern). — Tuta wosada je za posleđnje polsta lět zwjetša přeněmčena, jenož starši ludžo rozumja a rěča tu serbscy mjez sobu, z džěćimi pak, kotrež serbski z cyła njewuměja, po tu a tež druhdže zwučenym wašnju němscy; wina toho su wjesni wučerjo, kiž hižo dawne časy ničo serbscy njewuča a šulskim džěćom maćeřnu rěč druhdy ze samym khostanjom zakazowachu. Šule pak su we Wjelikim Kólsku, Kósmejcach a Derbnu; w prjedawšim času běše tež w Małym Kólsku šula, ta pak bu w l. 1854 zběhnjena a z Wulkokólskeju zjednočena. Po swědčěnju šořty Jakuba je so w Małokólskej wučerňi hač do kónca wot wučerjow Schmidta a Knaby z pomocu serbskeje rěče wučilo, tola z hłowy wuknuć su hižo za jeho čas — Jakub bě wokolo 50 lět stary — džěći wšo jeno němski dyrbjaše. Tež we Wjelikim Kólsku je wučer Kóncař († 1865) hišće z džěla w serbskej rěči rozwučowaš; jeho nasleđnik Wünscher bywši prjedy wučer w Gareji, kiž tež serbski rozumješe, je pak z tym do cyła přestaš. Nětčiši wučer, rodženy z M. Kólska, rozumi hišće trochu, jeho mać pak, kiž bě při nim, powěda hišće derje serbski. — Serbske předowanje je w Kólsku na tuto kharakteristiske wašnje přestašo. Wokolo l. 1835 předowaše tehduši farař Borš hižo jenož kóždu 2. njeđzelu serbski, runjež bě tehdy wosada hišće cyle serbska. Po nim přińdže